

Indenrigsministeren nedsatte Kommission angaaende den tekniske Undervisning. Nævnte Kommission omfattede Repræsentanter for alle Organisationer med Interesse for den tekniske Undervisning, og den Affattelse, Lovforslaget fik, vedtoges enstemmigt af Kommissionens Medlemmer.

Forinden jeg gaar over til at omtale det foreliggende Lovforslag, vil jeg tillade mig at fremkomme med nogle faa Oplysninger om Anledningen til denne Kommissions Nedsættelse. Den nedsattes for at søge ordnet vor tekniske Undervisnings noget kaotiske Forhold. Den Udvikling, vort Lands Haandværks- og Industriundervisning i de sidste 20 Aar er undergaaet, betegner en saavel kvalitativt som kvantitativt betydelig Vækst. Dette gælder saavel den for Lærlinge og Viderekomne tilpassede teoretiske Undervisning — den, som den tekniske Skole meddeler — som ogsaa de paa fagligt Initiativ skabte Skoler, Fagskolerne, hvis Opgave det er at supplere Uddannelsen paa Værkstederne. Begge Arter af Skoler staar paa et højt Stade. Efter den offentlige Redegørelse for de senere Aar besøges de tekniske Skoler saaledes af ca. 18,000 Elever aarlig, Fagskolerne af ca. 300 — heri ikke medregnet Teknologisk Instituts ca. 1,700 Elever. Driften af disse Undervisninger koster ca. 1 Million Kroner, et forholdsvis ringe Beløb i Sammenligning med de opnaaede Resultater; og heraf er atter Statsbidragene, direkte som indirekte, ca. 600,000 Kr. Statstilskuddet til de tekniske Skoler paa Finansloven 1916—17 er beregnet til 426,000 Kr., men hertil kommer Tilskud til Tilsynet, Tilskud til forøget Undervisning, Tilskud til unge Haandværkeres Skoleophold, til Opførelse af nye Bygninger, til Fagskoler o. s. v. Alt i alt naar man paa Finansloven for 1916—17 op til ca. 600,000 Kr. I Sammenligning med lignende Institutioner i Udlandet maa de danske Skoler betegnes som staaende paa et højt Stade. Hvad der imidlertid navnlig er at bemærke her — noget, der i øvrigt ogsaa tydeligt fremgik af Debatten i det andet Ting —, er, at disse Skoler er opstaaet og arbejdet frem paa Initiativ af dansk Industri og Haandværk og under store Ofre fra disse Erhvervs Side. I Retning af saavel Initiativ som Offervillighed overfor den faglige Uddannelse staar neppe noget andet Lands Haandværkerstand eller rettere Haandværksmestre og industridrivende højere. Ikke uden berettiget Stolthed ser derfor Haandværk og Industri hen til disse Skoler og støtter dem

paa alle Maader. I det store og hele er de sikkert ogsaa denne Omhu værd. Men de kunde maaske blive bedre endnu. Det noget kaotiske Præg, som alt, hvad der opvokser i ubunden Frihed, let faar, kunde maaske fjernes til Gavn for Skolerne og de Formaal, de tjener, uden at man i mindste Maade knægtede det smukke, vante Initiativ, der har skabt dem. Det maa jo bemærkes, at Spørgsmaalet Lærlingeundervisning i det hele er en Sag, der er saa vigtig og i saa stærk Udvikling, at en Ordning tiltrænges, der skaber fornøden Lejlighed for gavnlige Impulser fra det arbejdende Erhvervs Side.

Statens Berettigelse til at skabe nogen Antydning af Regler for disse Virksomheder ligger i, at der, som nævnt, ydes disse Skoler endog betydelige Bidrag af Statskassen. Staten har derfor ikke alene Ret, men ogsaa Pligt til at sikre sig, at disse Virksomheder drives tilfredsstillende, at der skabes gode Udviklingsmuligheder for dem, samt at der vises forstandig Økonomi med Tilskuddene.

Ud fra disse Betragtninger var det, at den førnævnte Kommission nedsattes og udarbejdede sit Forslag, der imidlertid i det andet Ting har modtaget Ændringer, der afviger ikke saa lidt fra Kommissionens velovervejede Forslag. Dette maa forbavse, thi den nævnte Kommission maa siges at have besiddet ikke ringe Sagskundskab; i den fandtes saaledes Repræsentation for Fællesrepræsentationen, Industriraadet, de samvirkende Fagforbund, Foreningen af tekniske Skoler, Teknisk Lærerforening, Det tekniske Selskabs Skole i København, den polytekniske Læreanstalt, Teknologisk Institut og Fagskolerne. Det var daværende Indenrigsminister Jensen-Sønderup, der nedsatte Kommissionen, og det fremgik af hans Udtalelser i det andet Ting, at man ønskede — et Ønske, som øjensynlig alle Parter deler — at bevare det praktiske Initiativs og Organisationernes Interesse for Skolerne.

Den Vej, man er gaaet i det andet Ting, skal imidlertid ikke bidrage hertil. Fra at være næsten i Majoritet i det saavel i Kommissionens Forslag som i det for Folketinget fremsatte Lovforslag forudsatte Skoleraad, der skulde give Raad og Vejledning, er Erhvervsorganisationerne efter den Affattelse, Folketinget har givet Lovforslaget, i født Mindretal i Skoleraadet. Det vil ses, naar det af Handelsministeren fremsatte Lovforslag sammenholdes med det nu for Landstinget forelagte medens Handelsministerens Lovforslag for-